

РОЛЬ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день в умовах загострення конкурентної боротьби та непередбачуваності бізнес-середовища основною метою діяльності організації є забезпечення її самозбереження та розвитку, що потребує активізації зусиль при прийнятті управлінських рішень щодо адаптації підприємства до змін оточуючого середовища. У цьому контексті актуалізується необхідність забезпечення економічної безпеки підприємства, оскільки від її рівня залежить здатність фірми зберегти свої позиції та стійко розвиватися.

Дослідження безпекових аспектів конкурентоспроможності підприємства привернуло увагу таких дослідників як Фатхудинова Р.А., Іванова Ю.Б., Рзаєва І.Г., Довбні С.Б., Ляшенка О.М. та інших.

Конкурентоспроможність, як складова економічної безпеки характеризує ступінь відповідності внутрішніх можливостей розвитку організації зовнішнім можливостям, які визначаються ринковим середовищем. Досвід минулих років показує, що далеко не всі вітчизняні підприємства готові до ведення конкурентної боротьби. Навіть виробництво конкурентоспроможної продукції не дозволяє багатьом з них ефективно реалізовувати цю перевагу.

Для детального розгляду взаємозв'язку конкурентоспроможності та економічної безпеки підприємства пропонуємо розглянути складові останньої, які детально відображають реалії сучасного функціонування організацій:

1. Фінансова складова вважається провідною й вирішальною для ефективного функціонування організації і включає такі елементи, за якими оцінюється стан загрози: аналіз загрози негативних дій щодо політико-правової складової економічної безпеки; оцінка поточного рівня забезпечення фінансової складової економічної безпеки; планування комплексу заходів і розробки рекомендацій щодо фінансової складової економічної безпеки.
2. Інтелектуальна і кадрова складова визначає в першу чергу інтелектуальний та професійний склад кадрів.
3. Техніко-технологічна складова передбачає аналіз ринку технологій стосовно виробництва продукції аналогічного профілю певного підприємства.
4. Політико-правова складова охоплює такі елементи: аналіз загроз негативних впливів; оцінку поточного рівня забезпечення; планування комплексних заходів спеціалізованими підрозділами підприємства; здійснення ресурсного планування; планування роботи відповідних функціональних підрозділів підприємства.
5. Інформаційна складова економічної безпеки.
6. Екологічна складова має гарантувати безпеку суспільству від суб'єктів господарювання, що здійснюють виробничо-комерційну діяльність.

7. Силова складова економічної безпеки в програмі антикризового господарства має: забезпечити фізичну і моральну безпеку співробітників; гарантувати безпеку майна та капіталу підприємства [4,с.204].

Для реального забезпечення кожної складової економічної безпеки слід вирішити проблему конкурентоспроможності, тобто спроможність організації ефективно виконувати свої функції в умовах конкуренції, сприяючи задоволенню інтересів основних зацікавлених сторін. Цю складність можна вирішити за рахунок використання сучасних технологій управління, у тому числі за рахунок процесного підходу. Застосування процесного підходу до управління конкурентоспроможності означає: виділення бізнес-процесів як об'єктів аналізу й управління конкурентоспроможністю; оцінювання конкурентоспроможності на основі конкурентоспроможності бізнес-процесів; орієнтація управління конкурентоспроможністю на управління конкурентоспроможністю як кожного бізнес-процесу окремо, так і всіх бізнес-процесів у комплексі.

Про ослаблення конкурентоспроможної безпеки свідчать:

- зменшення частки ринку, яку займає підприємство;
- ослаблення конкурентних позицій і спроможності протидіяти конкурентному тиску;
- зниження адаптаційних можливостей підприємства до змін ситуації на ринку, відставання від вимог ринку [2, с.76].

Тому для усунення недоліків необхідно, перш за все, визначити та систематизувати фактори, що дасть змогу підвищити ефективність оцінки конкурентоспроможності виробництва та підвищити якість продукції, яка випускається. Досягнення довготривалого успіху передбачає здійснення роботи по забезпеченню конкурентоспроможності підприємства в усіх сферах та по всіх аспектах його діяльності.

Таким чином, конкурентоспроможність підприємства як забезпечення економічної безпеки є однією з пріоритетних задач керівництва організації. Конкуренція як комплексна категорія дає можливість ввести в дію великий потенціал ринкових стимулів ділової активності, що дозволить узгодити інтереси держави і суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Довбня С.Б. Діагностика економічної безпеки підприємства як інструмент визначення напрямків його інноваційного розвитку / С.Б. Довбня, Н.Ю. Гічова // *Економічний вісник НГУ.* – 2012. – Вип. 3. – С.36-42.
2. Живко З. Економічна безпека підприємств, організацій, установ / З. Живко, М. Живко, В. Ортинський. – К.: «Правова єдність», 2009. – 544 с.
3. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарьов, О.М. Ляшенко. – К.: «Лібра», 2010. – 280 с.
4. Мунфіян В.І. Економічна безпека України / В.І. Мунфіян. – К.: вид.КВІЦ, 2009. – 464 с.
5. Рзаєв Г.І. Оцінка конкурентоспроможності підприємства в контексті його економічної безпеки / Г.І. Рзаєв // *Збірник наукових праць. Луцький НТУ. Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент».* – 2010. – Вип. 7 (26). Ч. 3. – С. 67–77.